

Az idő szalad

Nemrégiben vendég voltam egy vállalati jellegű nagy intézmény pártvezető-ségi ülésén, amelynek napirendjén több igen komoly téma megtárgyalása szerepelt. Ezért is ígérkeztem erre a tanácskozára — gondolván: nem jövök el üresen hagyott jegyzetfüzettel, mert az érdekes, a tanulságos témákból válogathatok, hogy mit válok fel közhasznú aprópénzre. Azért is örültem, hogy vendég lehettem ennek a testületnek az ülésén, mert kétféle munkát, diplomás és felelős bosztású tagjainak többségét évek óta ismerem, munkakapcsolatunk korrekt, mindenben és mindenkor készséggel segítettek álltak rendelkezésre, tájékoztattak, ahogy az törvény szerint ki is jár a magyar sajtó bármelyik képviselőjének.

Örömmel akkor hagytam alább, amikor — a többiekkel együtt — végighallgattam felolvasásban két olyan napirendi témát is, amelyek teljes írásos anyagát a pártvezetőség tagjai jóval az ülés előtt, napokkal előbb megkapták. Gondolom, válogatás nélkül mindenki megkapta, vagy ha mindenkinek nem jutott belőle, akkor azt úgy osztották szét, hogy az egy-

azon munkahelyen közel dolgozó pártvezetőségi tagok egymásnak átadhas-sák tanulmányozásra, fel-készülni belőle az ülésre, a témából kinalkozó vitára.

Ha nem így történt, öreg hiba, mert akik előre fel-készültek, azok kénytelenek voltak végighallgatni — vagy unatkozni — a nem rövid felolvasásokat azok kedvéért — néhányan le-hettek — akik az előter-jesztett írásos anyagokat valamilyen oknál fogva

nem kapták kézhez előre. A gyanú azonban motoszkál a fejben. Avagy ennek a választott testületnek a tagjai, akik az intézmény kommunistáinak bizalmát élvezik, nem szokták elől-e megküldött írásos előter-jesztéseket? Hogy volt-e erre példa már, nem tudom, nem is firtattam. Láttam viszont, hogy sokan bő jegyzettel várták a két felolvasás végét. Vagyis a pártvezetőségnek ezek a tagjai nemcsak az ülésen gyakorolták tisztességüket, hanem előtte is, amikor otthon — hazavivve az írásos előterjesztést — jegyzeteltek, elemezték a témákat, ismerve saját és mások munkáját, a jót épp-úgy, mint a problémákat, amelyek végett éppen ösz-szeültek.

Az ő esetükben és szemükben feltétlenül időrab-lásnak tűnt a két, időben eléggé hosszadalmas felolvasás. Annyival csökkent a vitaszellem, annyival rövidült meg az elemző fel-szólalások sora, annyival az ülés előtt, napokkal előbb megkapták. Gondolom, válogatás nélkül mindenki megkapta, vagy ha mindenkinek nem jutott belőle, akkor azt úgy osztották szét, hogy az egy-

Nem számoltam ki, hogy a délután 3 órakor kezdődött ülésből este fél 7-ig — 7-ig mennyi volt az elpo-csékolt idő. A termelő munkában ezt pontosan le-het mérni, ámbar a szó-csélésnek is van már mér-céje: az unalom. Ez az, amit nem szeretünk, már-mint azok, akik tisztelik mások munkáját, idejét, a serkentő aktivitást, amelyet nem engedhetünk sem meg-törni, sem túlfeszíteni.

Lódi Ferenc

Védekezünk az almamoly ellen!

Az időjárás továbbra is kedvez a peronosporás betegségek elterjedésének — tájékoztat a Csongrád megyei Növényvédelmi és Agrokémiai Állomás. A szőlőn, mákon, borsón és hagymán megjelenő tünetek a permetezések ismételt elvégzését sürgetik. Felhasználható készítmények a Zineb, Dithane M-45, Dithane-Cupromix, illetve Cuprosan Super D, melyekből 3 deka szükséges 10 liter permetléhez.

Az alma varasodásos és lisztharatos gombája ellen is szükséges a védekezések folytatása, de a permetlébe tegyünk rovarölő szert is az almamoly kelő lárvái miatt. Erre a célra megfelelő a Bi 58 EC, Sinoratox 40 EC, melyekből 1 centilitert, vagy a Ditrifon 50 WP, melyből 2 deka kell adni 10 literhez. A Metation 50 EC-ből 2 centilitert az előírt mennyiség.

A burgonyabogarak lárváinak kelése már általánosan tapasztalható. A fertőzött helyeken az erős lombkárosodás megelőzése érdekében a lárvák ellen is meg kell kezdeni a permetezést. A rovarölőszerek közül erre az Unifon 40 EC, Sevin 85 WP, vagy a Ditrifon 50 WP javasolható. Porozószerek közül a Ditrifon 3 D és Rovlinka kapható. Mivel az esős időjárás a burgonya gombabetegségének is kedvezett, a permetlébe tegyünk Zineb, Dithane M-45, vagy Dithane-Cupromix gombaölőszert is, az előírt mennyiségben.

A szőlőmolyhernyók

megesen jelentkeznek, ezért aktuális a fürtök virágzás előtti rovarölő szerezése. Megfelelő védelmet nyújt a Flibol E, Satox 20 WSC, Unifon 40 EC. Ahol sok a gubacsatka, ott Bi 58 EC-t használjunk.

Gémes Eszter:

Mindig magam

39. Azt mondja anyám: mög vannak ezek boldulva! Ágy nekü dallározni? — De Eszter kiadta ám! — feleli János. Anyám megvadult, hogy ő mi a háznál? Ki mer öfelette rendelkezni? Vagdosta a poharakat földhöz, éppen csak a fejemhez nem szállt. — Maga szeretné, ha porre hurcolnák, és fizehetne?

— De be vagy dudázva!
— En világosan látom, mi a következménye az ilyen tréfának.

— Te disznó! Nem fogadod a szavam? Nem félsz az Istent? Hogy anyád akarattát sömmit se vészöd?

— Anyám! Maga dicsérgette nekem először is, maga akarta nagyon, én magát mentettem a por alól.

Szombaton lett az esküvő. Előtte pénteken eljött András az anyjával.

— Eszter lányom! Baj van, csak rajtad múlik, hogy rőndbe gyűjjon!

— Akkor rőndbe gyün! — felelem.
— Úgy volt nálunk eldöntve, hogy az öregebb fiunk esküszik először. Azok a Boros-kocsmához mennek öltözni. Ti meg a Benkő-kocsmához mentek. Egymást fétyolosan nem láthatótok mög! Mikor ök megesküsznek, az a násznép hazajön, a menyasszonyt is hazaviszik. Mikor ök

Válaszol a Somogyi-könyvtár

1. tétel: A helyzetkép

Mint arról már lapunkban is hírt adtunk, ebben a tan-évben új kölcsönzési rend lé-pett életbe a JATE Központi Könyvtárában. Ennek értel-mében mindazok, akik nem egyetemi hallgatók, vagy egyetemi dolgozók, csak a kutatóndó szakterület pontos megjelölésével kölcsönözhet-nek. Úgy, hogy bizonyos ter-ületek (szépirodalom, iroda-lomtudomány, történelem, marxizmus) könyveit csak igen szigorú feltételek mel-lett, az egyetemisták kötelező irodalomszükségleteitől füg-gően kaphatják meg. Így az egyetemi könyvtár kölcsönzé-si rendje teljes egészében az intézmény tudományos, kuta-tó jellegű szolgálja. Dr. Ka-rácsonyi Béla, a könyvtár igazgatója szerint néhány száz nyugdíjast vesztekett így, akik hosszú évek alatt megszokták, hogy az egyetemi könyvtárat is igénybe vegyék. Maradt tehát a város má-sik nagy könyvtára, ami egy-ben — funkcióját tekintve — közművelődési könyvtár: a Somogyi.

2. tétel: Történt valami?

— Az új helyzet feltétle-nül felénk irányít bizonyos rétegeket, ami megnöveli sze-repőnkünket az ellátásban — mondja dr. Bezerédi István, a Somogyi-könyvtár nyugal-mozott igazgatóhelyettese. — Ugyanakkor számszerűen nem okozott riadalmat, s nem kell tartani attól, hogy a jövőben is túlságosan felduzzasztaná olvasóink számát a változás. Szerintem kár nagy zajt csap-ni emiatt, minden könyvtár egyben dokumentációs köz-pont is, s az egyetemi könyv-tár jellege alapvetően más, mint a miénk.

Dr. Skaliczki Józsefné osz-tályvezető szól közbe:

— A könyvtár legfőbb fel-adata, mint tudjuk, az olya-sók igényeinek kielégítése. Véleményem szerint a fiatal városi értelmiség mindenké-pen hátrányba kerül, ami a kölcsönzési illeti, ez nem hely-es. Az olvasóba beülni se nem célszerű (kinek van erre ideje?), se nem korszerű. Az a korszerű, ha a könyv kézbe adható, például ha egy tanár az órán illusztrálni kíván. Az idegennyelv-szakosok nem szerethetik be a legújabb angol, német vagy francia szép-

irodalmi kiadványokat ná-lunk. Maradna az egyetemi, de onnan nem lehet. Vegye meg? Csak rá kell nézni ára-ikra a kirakatban! Ha „mind-össze” ezer ember nem része-sülhet a kölcsönzési szolgál-tatásokból, akkor valami zúr van...

— Hát láncra verni azért tényleg nem kell a könyve-ket... — szólal meg Tóth Béla, a könyvtár igazgatója. — Hosszú éveken át megvolt a köztudatban: Szegednek két nagy könyvtára van. Az is biztos, hogy a két könyvtári hálózat között vannak még holtpontok, például éppen az idegennyelvű könyvek eseté-ben. Olyan ez, mint a rádió-adók teljesítménye: itt ez a kicsi ország, mégsem tudnak mindenholva elhatolni, mara-dék nélkül besugározni az egészet...

3. tétel: A székely suszter meg a jövő

— Ha összefoglalnám meg-só álláspontunkat az egyetemi könyvtári változásokról — folytatja Tóth Béla —, a szé-kely suszter esetét lehetne elmondani. Megdühödött a mester az inasra, fölkapott egy cipőt, hogy hozzávágja. De a gyerek már ismerte az öreget, kiugrott az ajtón. Igen ám, azon meg éppen jött volna befelé a suszter felesége. Így hát azt találta te-libe... Csak ennyit mondott: így es jó!

— A példát értjük, mégis — mitől és miért jó most a Somogyi-könyvtárnak?

Dr. Bezerédi István: — 1976 decembere és 1977 de-cembere között a beiratkozók száma 8 százalékkal emelke-dett. Sokan az egyeteminek és a Somogyinak egyaránt tagjai, így hát ebből még nem érdemes túlságosan messze-menő következtetéseket le-vonni. De az már feltétlenül eredmény, hogy két évvel e-zelőtt állománygyarapításra 938 ezer forintot kapott a könyvtár, tavaly viszont már 1 millió 486 ezret. Vagyis egy-re több könyvet vásárolhatunk — s egyre több szakiro-dalmat is. Az idegennyelvű könyvek beszerzésének lehe-tősége szintén szélesedik. Per-sze, az anyagiaktól nem lehet eltekinteni... Több példányt

veszünk egy-egy könyvből, mint azelőtt. S mindezekből természetesen részesülnek a fiókkönyvtárak is. Jó lenne, ha tudnának ezekről az új dolgokról azok, akik még úgy-jönnék a Somogyi-könyvtár-ba, hogy itt úgyszincs elég szakirodalmi mű vagy idegen-nyelvű anyag. A jövőben ped-ig — természetesen tovább bővül a kör.

Domonkos László

Az özvegyi jog megváltásáról

B. F.-né szegedi olva-sónk az öröklési jog kö-rében történt változásról érdeklődik. Kéri, ismertes-sük a házastárs haszonél-vezet megváltásáról mit mond a jogszabály és azt mikortól lehet alkalmazni?

A polgári törvénykönyv módosítása jelentős válto-zást hozott a törvényes örök-lés körében a házastársat megillető haszonélvezeti jog-ra (özvegyi jogra) vonatko-zóan. Az özvegyi jog lényeg-e az, hogy az örökhagyó házastársa örökli mindannak a vagyonnak haszonélvezetét, amelyet egyébként nem örö-köl. A haszonélvezeti jog sem a haszonélvező, sem az örökös számára nem elő-nyös, a házastárs a haszon-élvezet tárgyával nem ren-delkezhet, azokat nem ide-genítheti el, egyéb vagyoni szükségletei kielégítésére azokat nem használhatja fel; az örökös pedig a haszon-élvezet megszűnése után vagy nem kap semmit, vagy csak értékében jelentősen csökkent tárgyakat, gyakor-latilag tehát elesik attól, amit örökölt.

A Ptk. módosítása lehe-tővé teszi, hogy mind az özvegy, mind az örökösök kérhessék az özvegyi jog megváltását. Az özvegy ál-tal lakott lakáson, az általa használt berendezési és fel-szerelési tárgyakon fennálló haszonélvezet megváltását visszamenőlegesen azonban sem az özvegy, sem az örökösök nem kérhetik. Ez biztosítja a házastárs (özvegy) részére, hogy az ő-ség — a hagyatékok még örökhagyóval közösen hasz-nált lakásban, a megszokott környezetben maradhasson. A haszonélvezet megváltása természetben vagy pénzben

történhet, és annak mértéke a hagyatékok olyan hányada, amelyet a házastárs mint leszármazó örökös kapna. Egy leszármazó örökös ese-tén tehát a megváltott va-gyontárgy fele értéke, há-rom leszármazó esetén egy-negyed részének értéke. (Pél-dául: a hagyatékok tárgya 200 ezer forint összegű takaré-ketét és egy leszármazó örö-köl, ez esetben az özvegy a haszonélvezet megváltása címén 100 ezer forintot kap.) Az ági öröklés kivétel, llyenkor a házastársat — megváltásként — az ági va-gyon egyharmada illeti meg.

A megváltás természet-ezen nemcsak az egész hagyatékra kérhető, hanem meg-határozott hagyatéki va-gyontárgyakra is. A megvál-tás csak a hagyatéki eljá-rás befejezéséig vagy hagyatéki eljárás hiányában a hagyatékok megnyílásától (az örökhagyó halálától) szá-mított egy éven belül lehet kérni, az illetékes közjegyzőtől. Végül fontos még azt is tudni, hogy az özvegyi haszonélvezeti jognak meg-váltását visszamenőlegesen csak akkor lehet kérni, ha az örökösök nem kérhetik. Ez biztosítja a házastárs (özvegy) részére, hogy az ő-ség — a hagyatékok még örökhagyóval közösen hasz-nált lakásban, a megszokott környezetben maradhasson. A haszonélvezet megváltása még nem telt el.

Dr. V. M.

esküvő után elindulnak hazafelé, hogy már szemmel látni nem lehet, akkor indultok az esküvőre. Esküvő után téged is hazahoznak. Itt rontotta el a Vetró a sort, mert nálunk úgy volt elhatározva, hogy ötöt nyolc óra tájon hazavigyük, a fejét bekössük, te már mint menyecskeket látod meg. Ha két menyasszony meglátja egymást fétyolosan, az egyik feltétlen szerencsétlen lesz. Etel azt mondja: En az Uristennek sem engedem a fétyolt éjfélt előtt levenni. Nahát, itt a bökkén! Te, lányom, leengeded-e venni éjfélt előtt?

— En megengedem!
Gondolhatni, nekem mindegy volt.
— De nagy kű esett lé a szivemre, mer nem akarnám, hogy ilen csekélyesség végött valamik cselédöm szöröncsétlen lögyön. Köszönöm is neköd, a jó akaratodat! Tégód hat óra tájon hazaviszünk, egy nóta után a fejed hátrakössük, Etelt már mint menyecske fogadod.

Szombaton 10 óra tájon jött a vőfély, kikért anyámtól. (Még mindig haragudott.) En mentem a mi kocsinon, a vőlegényes kocsiától külön. A Benkő kocsmájában öltözködtem. Mondják: hogy itt mennek a Jóskaék esküdni! Bizony, én oda-pipiskedtem az ablakhoz, meg is láttam a menyasszonyt. Elmentek esküvő után.

Mi következtünk. Már a kocsmajátólól kísérték a zenészek, két banda volt, a szegedi Zöldi-banda, a vonósok, és a csengelői rezesek. A rezesek kísérték az anyakönyvvezetőhöz, meg vissza, a templomkert kapujáig.

Hogy esküvés alatt mit éreztem, azt leírni meg sem próbálom. Mintha meg lettek volna a lábaim, kezeim, nyelvem meredve. Hűséget fogadtam neki, meg is tartottam, de szerelmet nem tudtam neki tartani, mert nem volt. De ezt vele közöltem.

Hazamentünk, már a vőlegény meg a násznagy jött velünk, a násznép Központon várakozott.

Mire hazaértünk, terítve volt. Sanyit első látásra kerestem, de nem jött el. Igaz, hogy búcsúzás-kor megmondtam neki, ne nehezítse a sorsom, ne jöjjön el az esküvőre, mert nem biztos, hogy végbement volna az esküvő. A szülei sem jöttek el, az ajándékokat kihozta előtte való nap az egyik lány, de nem jött el tőlük senki.

Nagyon keservesen adott ki a násznagy, igen fífikás ember volt, sok talalós kérdést adott fel nekik, amire nem tudtak megfelelni. Ilyeneket: milyen szőrű lovakon jöttek? (hegyes), Papot miért hoztak magukkal? (Pap nevű), Milyen feje jött a vőlegénynek előre? (cipőfeje), A nagy kalácsnak milyen kulcsa van? (bicska). Sok minden kérdést feltettek még. De a mi násznagyunkkal is kibántak, mert a kintiek ellopták a talicskakereket, kaszkövet, tokmányt, személtápatot, ezeket karlátóba mint feltálaták eléjük. Vég-eredményben csak kiadtak, vittek öt kocsi-val. En csak ríjtam, ríjtam, nem tudtam magam megfogni. A vőlegény meg felállt a kocsi-ban, úgy dalolt, pedig ez nem illett. Mikor már az ő földjükhöz értünk, azt mondja:

— Ugyan, mit itatod az egereket? Nézd-e, jó-vőre már itt vered a markot!

En meg annál jobban elbődültem: bűhühü. Mindig nagyon nehéz volt a marokverés. (Hogy vigasztalt engem Sanyi, ha szomorúnak látott!) Húgom, meg a szomszédján volt a koszorús lá-nyom, azok versenyt sírtak velem.

Meglátták a háztól a kocsiakat, ki a zenészek, húzták a szép nótákat, a kocsiakon csak úgy táncolt, mulatott a nép. A szokás az, hogy három-szor kerülnek meg a tanyát a lakodalmas kocsi-k, addig szól a zene, mulatnak. De csak úgy prűsz-kölnék, toporognak a lovak, majd a vendég öle-be ülnék.

(Folytatjuk.)